

Kelan mahdollisuudet tukea mielenterveyskuntoutumista. VTH, Rise ja Kela yhteistyö

Tanja Laukkala

Vastaava asiantuntijalääkäri,

LT, psykiatrian erikoislääkäri

Mielenterveyskuntoutus, Kela

Vakuutuslääketieteellinen yksikkö

Kela|Fpa

”Yhteiskunnan sivistyksen tasoa voidaan mitata muun muassa sillä, miten se suhtautuu vankeihin” Kj Lång

Sidonnaisuudet

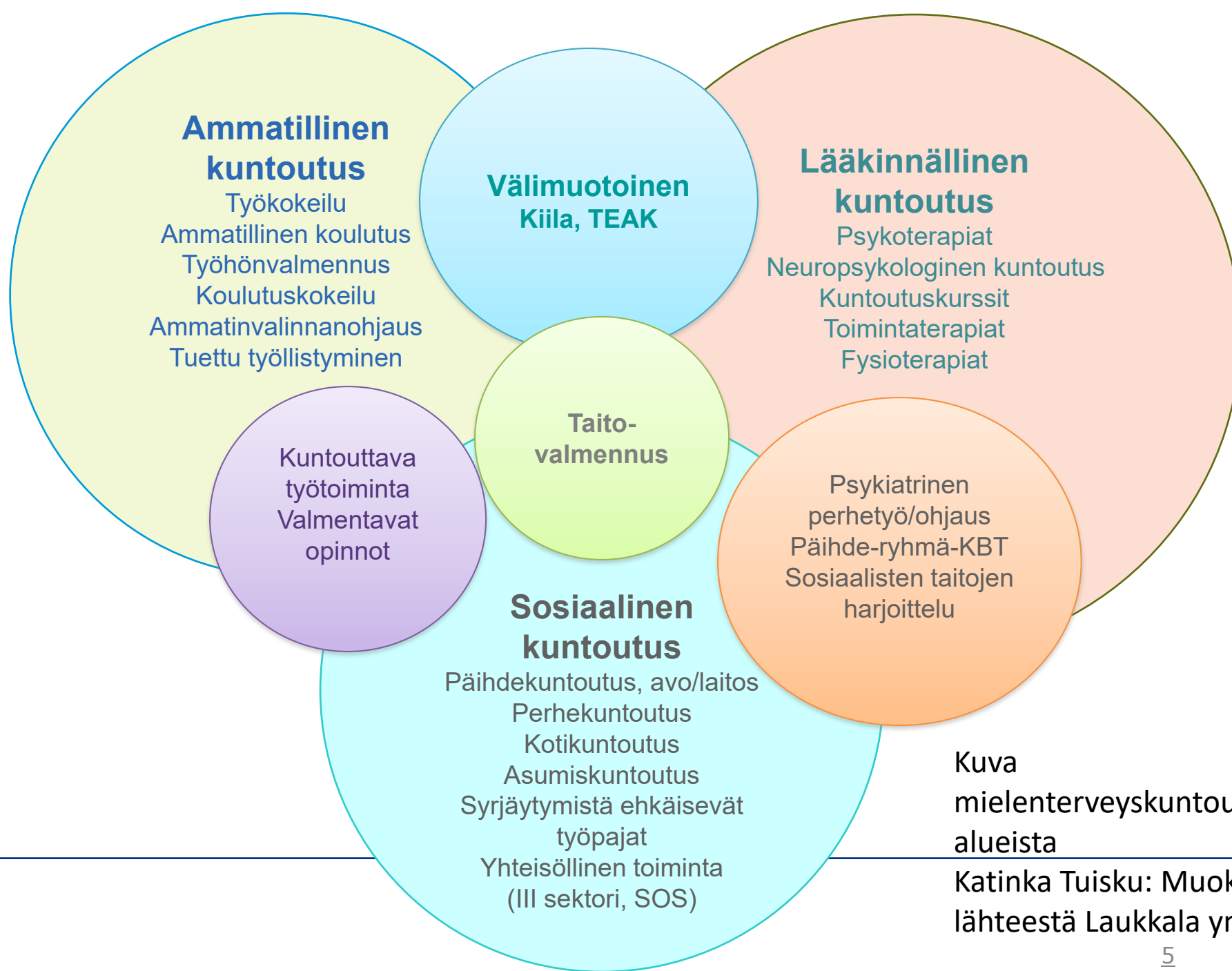
- Vastaava asiantuntijalääkäri, Vakuutuslääketieteellinen yksikkö, Kela
- Käypä hoito -toimittaja, Duodecim, Käypä hoito
- Yksityislääkäri
 - Ei sidonnaisuuksia lääketeollisuuteen
 - Palveluvalikoimaneuvoston ma. varajäsen
 - Luento- ja lausuntopalkkioita (Fennia, Fortum, HUS, Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta, Lääkäripäivät, Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE, matkakulut NLY)

Vankiterveydenhuolto, Rikosseuraamusvirasto ja Kela

- Kelassa eteläisen alueen tiivistetyn yhteistyön keskeiset asiantuntijat
- Hanna Dogan, Maiju Kummunmäki ja kaksi kokenutta lääkäriä, Kelan eteläinen vakuutuspiiri
- Mukaan myös terveydenhuolto siviilissä, palvelujen integrointitarve ilmeinen, yksi asiakas – yksi palvelupolku
- Pääkaupunkiseudulla pyritty tiivistämään yhteistyötä keskittäen vankien asioiden käsittelyä myös Kelan sisällä

Vankiterveydenhuolto, Rikosseuraamusvirasto ja Kela

- Tästä lähdettiin
- Kelassa sovittu yhteyshenkilö johon voi olla yhteydessä
- Jos alkukartoituksen perusteella asiakas olisi Kelan kuntoutuksen kriteerit täyttävä henkilö, Kelan yhteyshenkilö ottaa kopin
- Asiakkaan haastattelu ja lopputuloksena mahdollinen Kelan kuntoutuspäätös
- Palaute Kelan asiantuntijalääkäreiltä –lääkäreillä vain yksittäisiä VTH/RISE arvioitavia, lisää mahtuu
- www.kela.fi/kuntoutus

Kuva
mielenterveyskuntoutuksen
alueista

Katinka Tuisku: Muokattu
lähteestä Laukkala ym. SLL 2015

Lain mukaan järjestettävä

- Ammatillinen kuntoutus
- Vaativa lääkinällinen kuntoutus
- Kuntoutuspsykoterapia

Harkinnanvarainen, määrärahasidonnainen

- Lääkinällinen kuntoutus

Lisäksi Kela maksaa kuntoutusrahaa/nuoren kuntoutusrahaa kuntoutuksen ajalta

Kuntoutus ja kuntoutusraha –Kelan omia ohjeita

- Vankilassaolo ei ole este Kelan järjestämälle kuntoutukselle, jos edellytykset muutoin ovat olemassa. Kuntoutuksen myöntäminen edellyttää yksilöllistä selvitystä ja neuvottelua vankilaviranomaisten kanssa
- Kuntoutuksen edellytykset selvitetään kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä
- Vankilassaolon ajalta kuntoutusrahaa ei voida myöntää, koska vanki on silloin estynyt tekemästä työtään vankeuden eikä kuntoutuksen takia
- Kuntoutusraha voi tulla myönnettäväksi kuntoutuksen ajalta, kun asiakas suorittaa rangaistustaan avovankilassa, yhdyskuntapalveluna, valvottuna koevapautena tai yhdistelmä-rangaistuksena (valvonta-ajan osalta)
 - Kuntoutusrahaa voidaan maksaa, koska vanki voi samaan aikaan tehdä päätoimista tai siihen rinnastettavaa työtä

Vankiterveydenhuolto, Rikosseuraamusvirasto ja Kela

- Kelan ammatillinen kuntoutus ajatuksellisesti erityisesti nuorille ja työelämään kiinnittymättömille kuntoutuksen kokonaiskentässä
- Päihdekuntoutusta ei tässä alustuksessa –erillisalustukset, kuntoutusrahan osalta linkki <https://www.kela.fi/kuntoutusraha-yksilollisessa-paihdekuntoutuksessa?inheritRedirect=true>
- Päihdekuntoutusta järjestetään useamman lain mukaisesti. Kun päihdekuntoutus perustuu päihdehuoltolain mukaiseen yksilökuntoutukseen, kuntoutusrahan saaminen edellyttää, että kuntoutus toteutuu Kelan hyväksymässä laitoksessa, muulla lakiperusteella tätä ei edellytetä (terveydenhuoltolaki, työterveyshuoltolaki tai päihdekuntoutus toteutuu perhekuntoutuksena lastensuojelulain tai päihdehuoltolain mukaan)

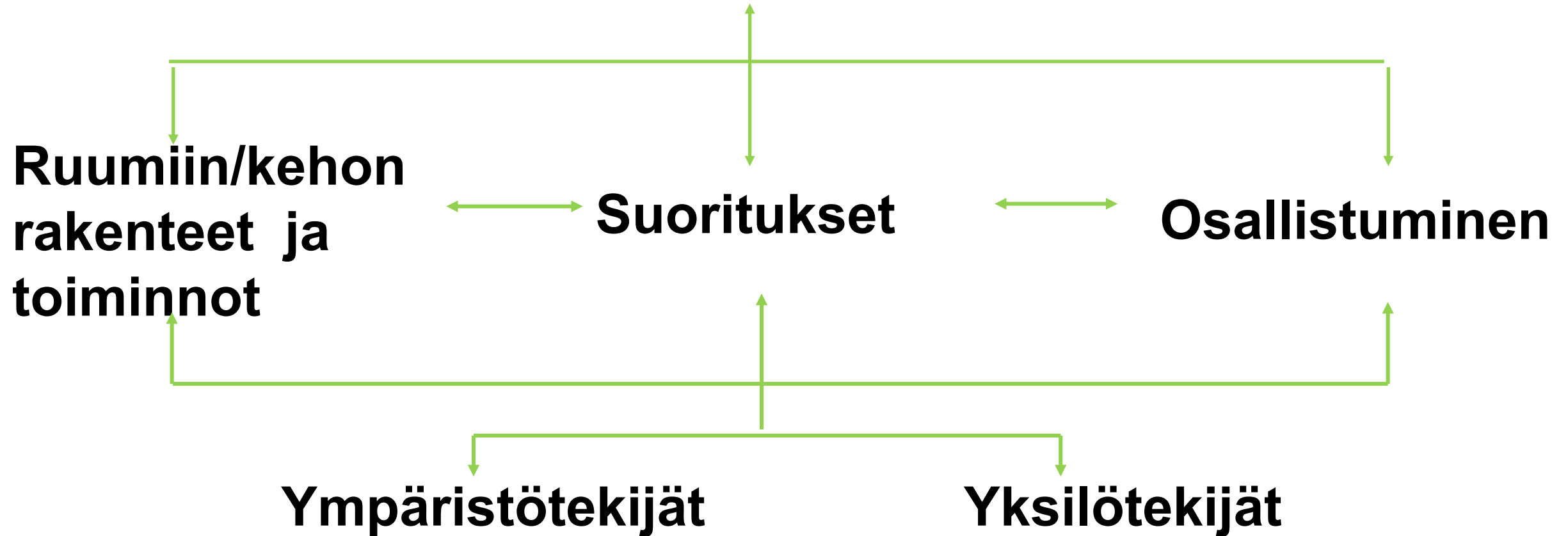
Vankiterveydenhuolto, Rikosseuraamusvirasto ja Kela

- Kelan muu lääkinnällinen mielenterveyskuntoutus tarkoittaa käytännössä **kuntoutuspsykoterapiaa** tai **kuntoutuskursseja**, joskus **vaativa lääkinnällinen kuntoutus** voi tulla kyseeseen
- Ammatillinen kuntoutus
- Pääsääntöisesti hoitavan lääkärin lausunnolla ohjaus, edellytetään osin lakisääteisesti tiettyjä edeltäviä toimenpiteitä terveydenhuolloilta
- - joustavoittamisesimerkkinä mm. nuorten ammatilliseen kuntoutukseen suullisesti hakeminen

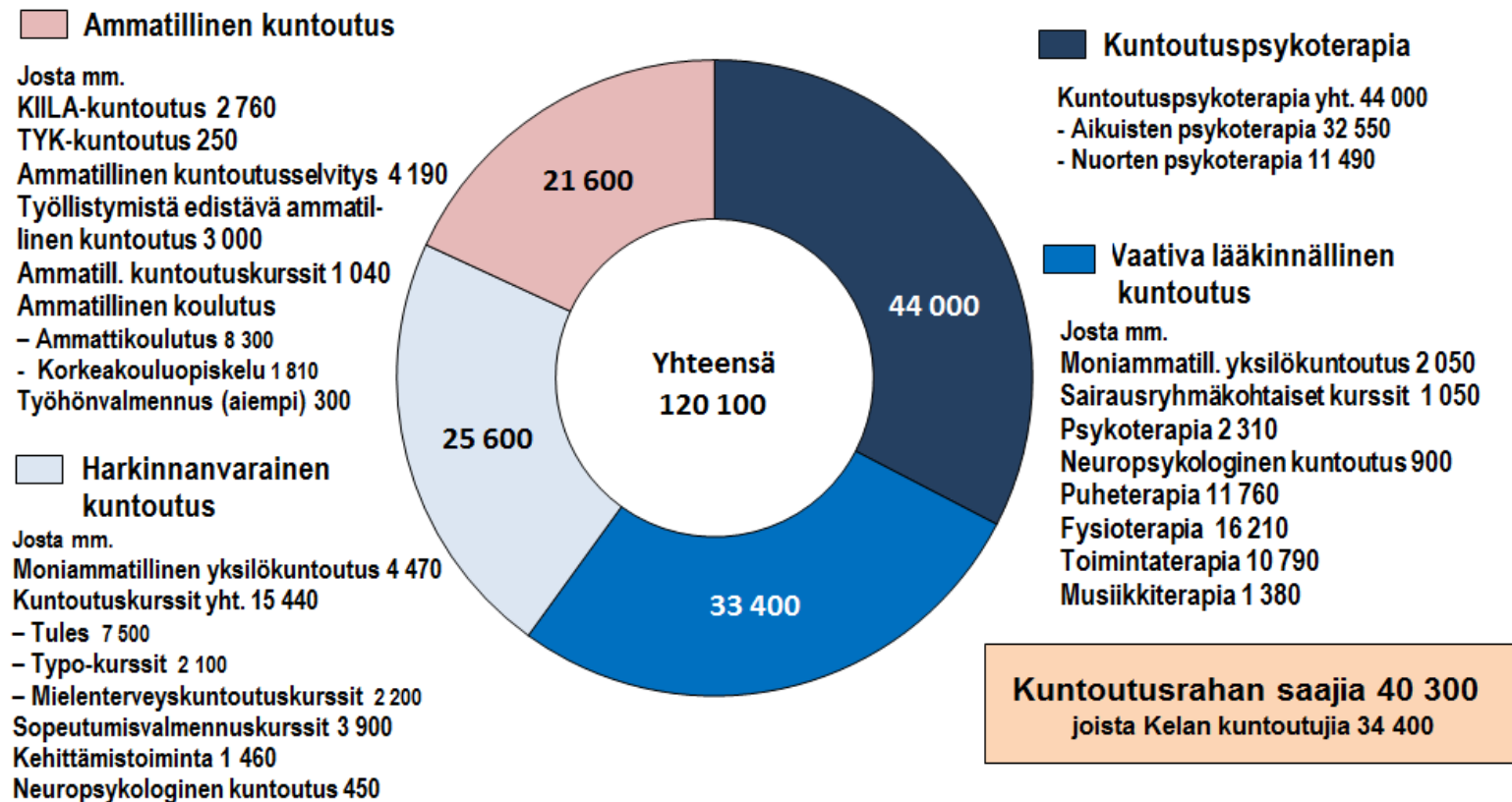
- Wattu III: 2005–2007 miesvangit (N = 309), naisvangit (N = 101).
- Miesvangeista mielenterveyden häiriöitä 78
- ja naisvangeista 85 prosentilla ajankohtaisesti (SCID-haastattelu)
- 53 prosenttia miehistä ja 70 naisista oli käyttänyt
- psykiatrisia palveluja
- Päihderiippuvaisten vankien määrä on
- kasvanut viimeisen 20 vuoden aikana.
- Vain pieni osa vangeista on ollut ansiotyössä ennen vankilaan joutumista.
- Tomi Lintonen ja Matti Joukamaa Suomalaisten vankien sairastavuus ja terveyspalvelujen käyttö
- Teoksessa Niemelä M, Saari J, toim. Huono-osaisten hyvinvointi Suomessa. Helsinki: Kela, 2013.

WHO: International Classification of Functioning, Disability and Health lisätietoa www.thl.fi

Lääketieteellinen terveydentila

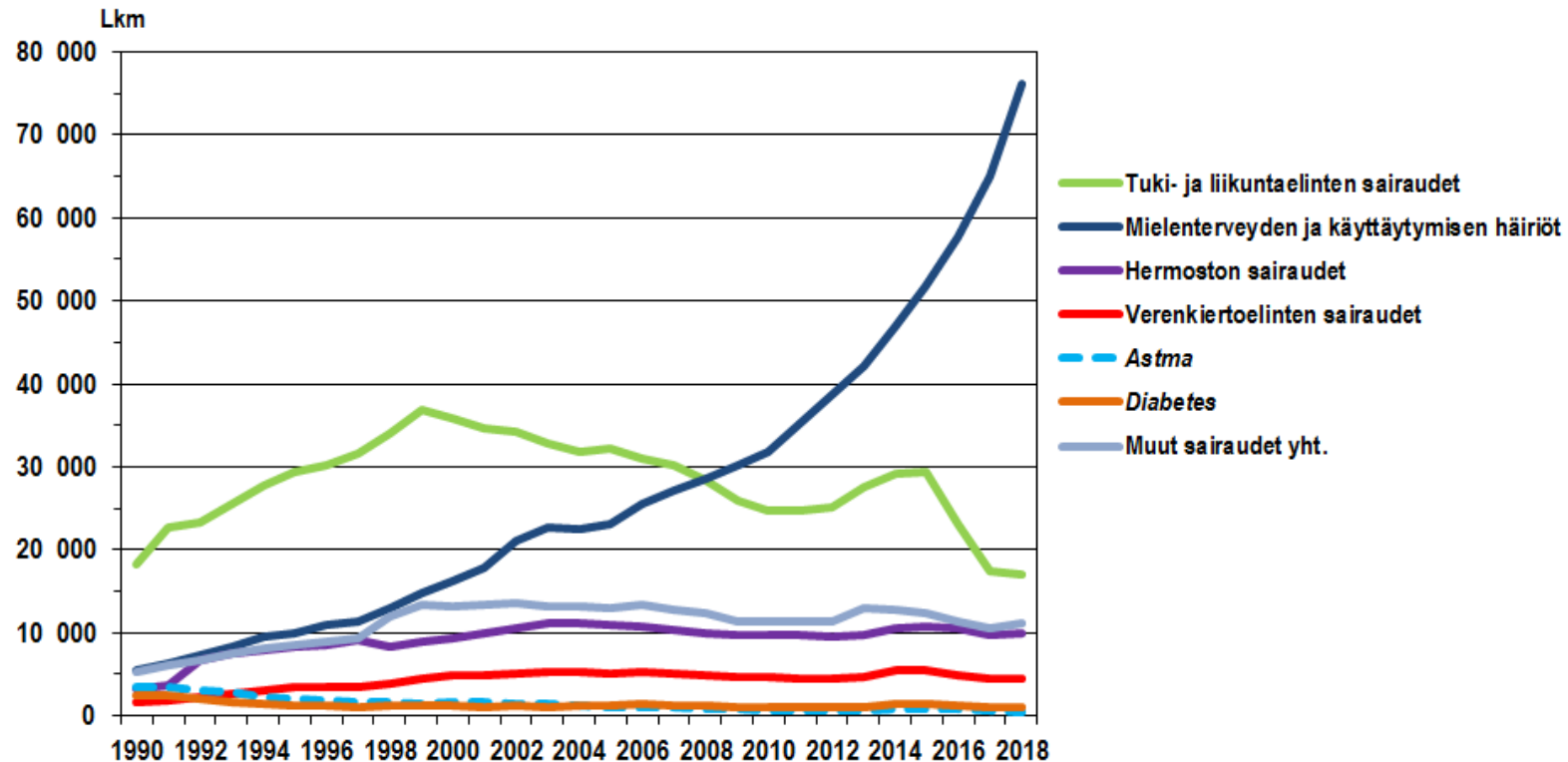
Kelan järjestämän kuntoutuksen saajat 2018

Huom. Kuntoutuja voi saada useampia kuntoutustoimenpiteitä. Kuntoutujien yhteissummiin hänet lasketaan vain kerran

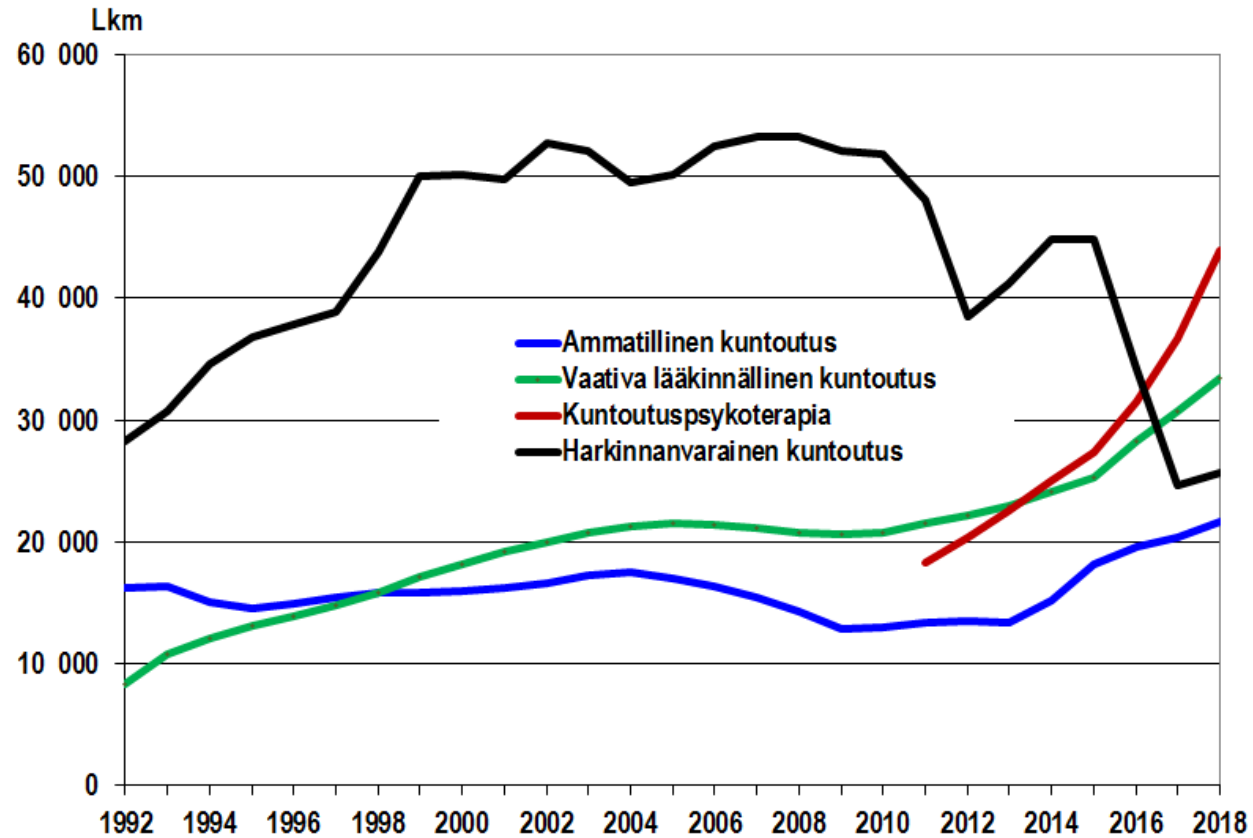
Tilasto- ja tietovarastoryhmä 23.1.2019

Kuntoutujat sairauksittain 1990-2018

Tilasto- ja tietovarastoryhmä 23.1.2019

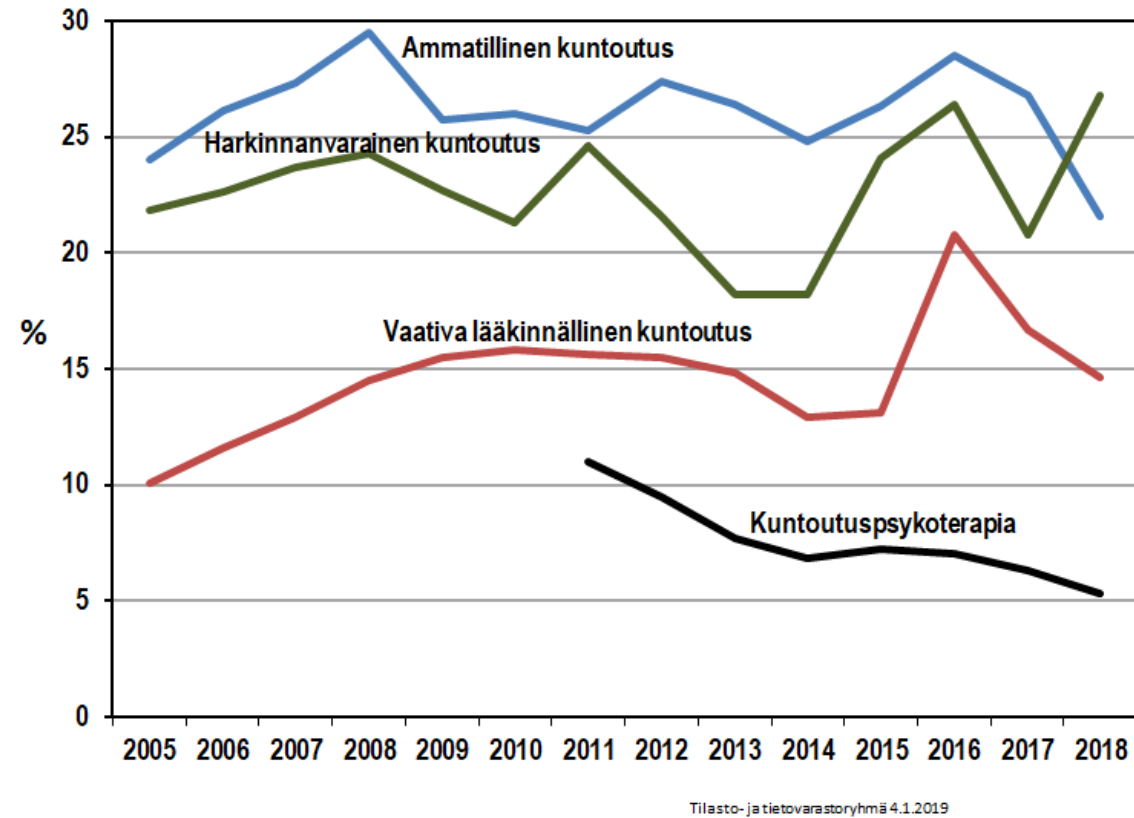
Kuntoutujat kuntoutusmuodoittain 1992-2018

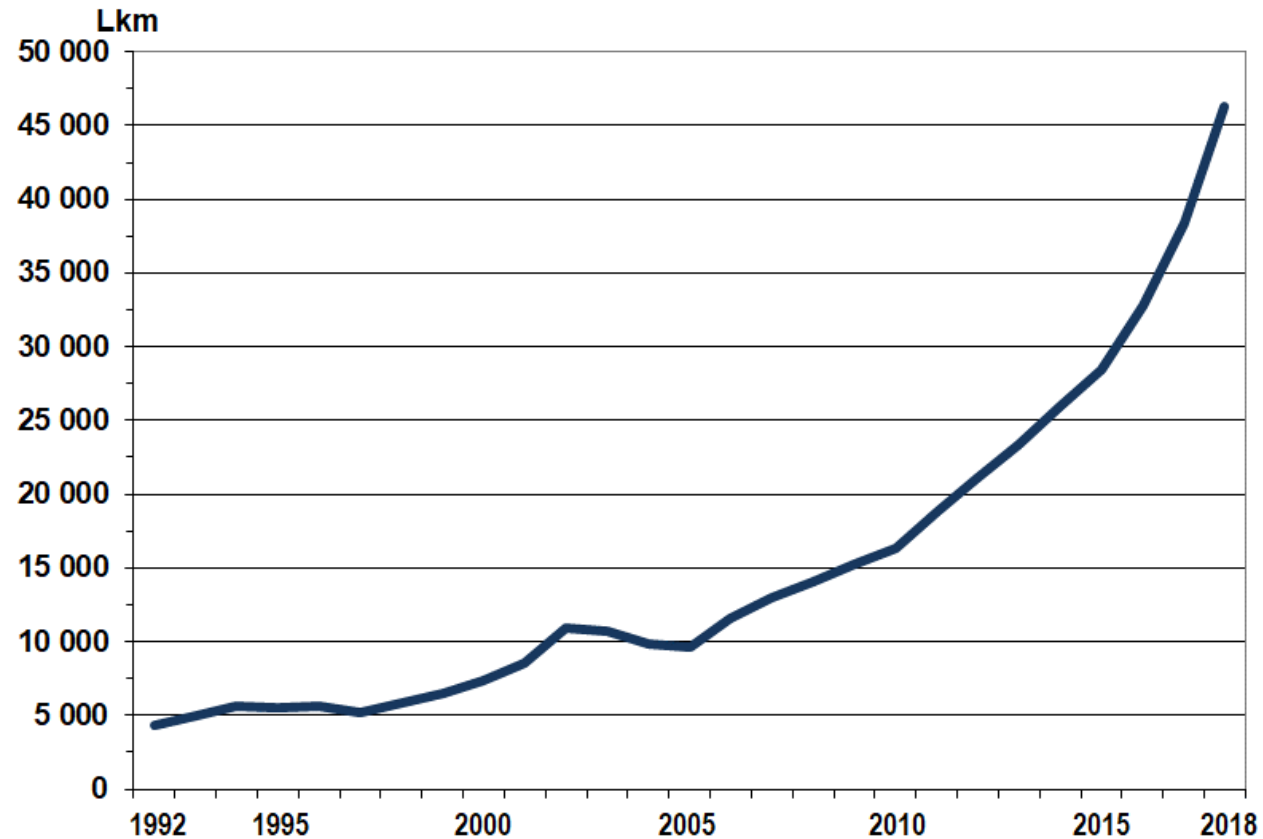
Huom. Kuntoutuspsykoterapiaa alettiin myöntää vuoden 2011 alusta. Uusia harkinnanvaraisia psykoterapioita ei ole enää myönnetty tämän jälkeen.

Tilasto- ja tietovarastoryhmä 23.1.2019

Kuntoutusratkaisujen hylkäysprosentti kuntoutusmuodoittain 2005-2018

Kelan korvaamaa psykoterapiakuntoutusta saaneet 1992-2018

Sisältää sekä kuntoutuspsykoterapian että vaativana lääkinällisenä kuntoutuksena toteutetun psykoterapian. Lasten psykoterapian järjestämisvastuu on ollut vuodesta 2004 alkaen julkisella terveydenhuollolla.

Tilasto- ja tietovarastoryhmä 16.1.2018

Kuntoutuspsykoterapian kohderyhmä

Ne mielenterveyden häiriöstä kärsivät 16 – 67 -vuotiaat henkilöt, jotka

- lääketieteellisen arvon perusteella
 - tarvitsevat kuntoutuspsykoterapiaa opiskelun tai työelämään siirtymisen tukemiseksi
tai
 - työelämässä pysyäkseen tarvitsevat kuntoutuspsykoterapiaa työkyvyn tukemiseksi tai parantamiseksi sekä välttääkseen sairauslomia tai niiden pitkittymistä
ja jotka todennäköisesti saavuttavat kuntoutuspsykoterapian tavoitteen
- Kelan kuntoutuspsykoterapia täydentää julkisen terveydenhuollon palvelua

Myöntöedellytykset

- kuntoutuja on 16-67 -vuotias
- kuntoutujalla on diagnosoitu mielenterveyden häiriö, joka uhkaa työ- tai opiskelukykyä
- diagnoosin tekemisen jälkeen on toteutettu asianmukainen hyvän hoitokäytännön mukainen hoito
 - vähintään kolme kuukautta, jotta on riittävästi aikaa arvioida toteutetun hoidon vaikuttavuutta
- hoidosta vastaavassa yksikössä on tehty arvio kuntoutuksen tarpeesta ja soveltuvuudesta ja lisäksi selvitetty, että muut hoito- ja kuntoutusmuodot eivät ole riittäviä
- kuntoutuspsykoterapian tavoite saavutettavissa Kelan korvaaman, enintään 3 vuoden mittaisen terapian avulla
- kuntoutussuunnitelma/lääkärinlausunto, joka sisältää psykiatrin, lastenpsykiatrin tai nuorisopsykiatrin arvion

Korvattavat käyntikerrat

- vuodessa enintään 80 kertaa
- kolmessa vuodessa yhteensä enintään 200 kertaa
- nuorten terapiassa ohjauskäyntejä vanhemmille voidaan korvata enintään 20 kertaa
- kuntoutuspsykoterapiaa voidaan korvata enintään kolmen vuoden ajan
 - uusi, enintään kolmen vuoden mittainen jakso on mahdollinen aikaisintaan 5 vuoden kuluttua aiemman jakson päättymisestä ja vain erityisistä syistä

Toimenpiteet

- yksilöterapia
- ryhmäterapia
- perheterapia
- paripsykoterapia
- kuvataideterapia (nuorille)
- musiikkiterapia (nuorille)

Korvausten määrät

- yksilöterapia => 57,60
 - vanhempien ohjaus => 57,60
- ryhmäterapia => 42,05
 - vanhempien ohjaus => 42,05
- perhe- ja pariterapia => 63,91 / tunti
- perhe- ja pariterapia => 95,87 / 1,5 tuntia

Terapeutin koulutuksen taso ei vaikuta korvauksen määrään.

Hakeminen

Kuntoutuspsykoterapiaa haetaan

- *kuntoutushakemuslomakkeelle* KU 131, johon liitetään
- ajantasainen (enintään vuoden vanha) *kuntoutussuunnitelma/B-lääkärinlausunto*

Hakemukseen voi liittää myös *terapeutin lausunnon*, mikäli terapia on jo alkanut.

Kelan ammatillisen kuntoutuksen kohderyhmä

Työikäiset nuoret

- Joiden on vaikea sairauden takia työllistyä, saada ammatillisia opintojaan päätökseen, löytää sopivaa koulutusala tai keskeyttävät koulunsa
- Syrjäytymisvaarassa olevat vajaakuntoiset nuoret

Työikäiset vajaakuntoiset aikuiset

- Koulutetut henkilöt, jotka eivät kykene sairauden takia tekemään työtään tai työn tekemisessä on merkittäviä rajoitteita, suunnittelevat mahdollisesti ammattialan vaihtoa ja **yhteys työelämään on katkennut**
- Kouluttamattomat henkilöt, joilla sairaus haittaa työllistymistä tai sopivan ammattialan löytymistä, ja voivat olla syrjäytymisvaarassa

Ammatillisen kuntoutuksen myöntöedellytykset – mitä asiakkaan kohdalla arvioidaan ?

Arvioidaan

- Työ- tai opiskelukyvyn ja ansiomahdollisuuksien olennaista heikentymistä suhteessa nykyhetkeen ja lähivuosiin ottaen huomioon;
 - henkilön diagnosoitu sairaus, vika tai vamma
 - **henkilön kokonaistilanne**; fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky, elämäntilanne, taloudelliset ja sosiaaliset seikat, asumisolosuhteet, koulutus, ammatti, aikaisempi toiminta ja ikä sekä muut vastaavat tekijät.
- Kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuutta
 - suhteessa kokonaistilanteen tekijöihin
 - ottaen huomioon mm.:
 - onko haettu kuntoutus sellainen, joka johtaa todennäköisesti hakijan terveydentilaan sopivassa työssä jatkamiseen, työhön palaamiseen tai työelämään siirtymiseen
- HUOM! Asiakkaalla todetulla sairaudella tulee olla yhteys työ –ja opiskelukyvyn olennaiseen heikentymiseen → sairauden ei tarvitse yksin aiheuttaa heikentymistä

Ammatillinen kuntoutus

- Ammatillinen Kelassa kohdistuen erityisesti nuoriin ja työelämään kiinnittymättömiin
- Muut työeläkelaitosten kautta
- Myös toimintakyvyn kautta alkavaa kuntoutusta jatkossa
 - 16-29-vuotiaille nuorille kuntoutusta voidaan myöntää sekä ammatillisena kuntoutuksena (6§) että nuoren ammatillisena kuntoutuksena (7a§).
 - Nuorella ei tarvitse olla todettua sairautta eikä hän tarvitse lääketieteellistä selvitystä terveydentilastaan, riittää että toimintakyky on olennaisesti heikentynyt jollain osa-alueella (7a§).
 - AKSE (ammatillinen kuntoutus selvitys), TEAK (Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus), Koulutuskokeilu, Nuotti -valmennus

Harkinnanvaraiset mielenterveyskuntoutuskurssit

- Hyvin tilaa, hoitavan lääkärin ohjaus riittää –ei lisäpätevyysvaatimuksia

Kuntoutus Henkilöasiakkaat / Kuntoutus /

Pikaopas

Mitä kuntoutus on?

Miten haet kuntoutukseen

Kuntoutusvaihtoehdot >

Taloudellinen tuki >

Ilmoita muutoksista

Pikaopas kuntoutukseen

Kela järjestää kuntoutusta kaiken ikäisille ja turvaa toimeentuloa kuntoutuksen aikana. Kuntoutus auttaa elämään sairauden kanssa, jatkamaan töissä tai palaamaan työelämään.

[Tutustu kuntoutuksen pikaoppaaseen >](#)

73719	Itu-kurssi	Masennus, keskivaikea tai vaikea ja/tai ahdistuneisuushäiriö	oleville 16-28-vuotiaille	Nuorten kurssi	Kuntoutus	13.05.2019	Verve Oulu Isokatu	5
76553	JATKOJAKSO Silmu-kurssi	Masennus, lievä tai keskivaikea ja/tai ahdistuneisuushäiriöt	Työelämässä oleville, sinne palaaville, kuntoutustuella oleville tai opiskelijoille	Aikuisten osittainen perhekurssi	Kuntoutus	13.05.2019	Kiipula-Avire/Siuntio	10
73679	Nuppu-avokurssi	Masennus, lievä tai keskivaikea ja/tai ahdistuneisuushäiriöt	16-28-vuotiaille ja avomuotoinen, sisältää yksilöllisiä ja ryhmäkäyntikertoja	Nuorten kurssi	Kuntoutus	16.05.2019	Kiipula-Avire/Vantaa	3
70389	Silmu-kurssi	Masennus, lievä tai keskivaikea ja/tai ahdistuneisuushäiriöt	Työelämässä oleville, sinne palaaville, kuntoutustuella oleville tai opiskelijoille	Aikuisten osittainen perhekurssi	Kuntoutus	20.05.2019	Huoltoliitto ry / Kunnanpaikka	10

Kelan mielenterveyskurssit 2017 – 2020

Oras

aikuisten kokonaan
avomuotoinen
kuntoutuskurssi

Silmu

aikuisten kuntoutuskurssi,
osittainen perhekurssi

Verso

aikuisten kuntoutuskurssi,
pitkään sairastaneille

Nuppu

nuorten kokonaan
avomuotoinen
kuntoutuskurssi

Itu

nuorten
kuntoutuskurssi

Oras -kurssi

- **Kokonaan avomuotoinen**
 - Aluksi 1 ryhmämuotoinen kuntoutuspäivä
 - 3 yksilöllistä käyntikertaa
 - 11 ryhmäkäyntikertaa
 - Enintään 8 kk:n aikana kurssin alkamisesta
- Käyntikerran kesto **4 tuntia**, joten osan päivää voi olla työssä tai opiskella
 - Jos kuntoutuja tekee lyhennettyä työpäivää, hänellä on oikeus osakuntoutusrahaan
 - Jos kuntoutuja on koko päivän poissa työstä, hänellä on oikeus täyteen kuntoutusrahaan

Kenelle Oras -kurssi sopii?

- Työssä oleville tai opiskeleville aikuisille, joiden työ/opiskelukykyä uhkaa masennus
- Asianmukaisesti diagnosoitu **lievä tai keskivaikea masennus**
 - Oireita voi olla laukaisemassa myös **työuupumus**
- Kuntoutukseen hakeutuessa työssä/opiskelemassa tai väliaikaisesti poissa työelämästä enintään 6 kuukautta viimeisen vuoden aikana
- Motivaatiota ja valmiudet osallistua ryhmämuotoiseen kuntoutukseen
- Hoitosuhde hoidosta vastaavaan tahoon jatkuu kuntoutuksen jälkeen

Silmu -kurssi

Mielenterveyden häiriöitä sairastaville aikuisille, jotka ovat

- työelämässä
 - opiskelemassa
 - palaamassa työhön
 - väliaikaisesti poissa työelämästä sairauslomalla, kuntoutustuella tai työttömänä
-
- Kuntoutuja voi valita, yöpyykö kuntoutuspaikassa vai kotona
 - Kokonaiskesto **15 vrk, vähintään 3 jaksossa** (yleensä 5+5+5 vrk) 12 kuukauden aikana
 - Omainen osallistuu kurssille 1 vrk:n ajan

Silmu -kurssi – kenelle sopii?

- Henkilöille, joilla on **lievä tai keskivaikea masennus ja/tai ahdistuneisuushäiriö**
- Sairauden oireita voi olla laukaisemassa myös **työuupumus**
- Vakaassa vaiheessa oleva kaksisuuntainen mielialahäiriö
- Hoidossa on saavutettu sellainen vaste, että kuntoutus on oikea-aikaista mm. keskittymiskyvyn ja jaksamisen kannalta
- Hoitosuhde julkiseen/yksityiseen terveydenhuoltoon, opiskelijaterveydenhuoltoon tai **työterveyshuoltoon** jatkuu myös kuntoutuksen aikana ja sen jälkeen
- Kuntoutuja pystyy osallistumaan, hyötymään ja muutoin soveltuu ryhmämuotoiseen kuntoutukseen
- Toteutuksessa eri kurssit **masentuneille ja kaksisuuntaista mielialahäiriötä sairastaville**

Hakeminen Kelan kursseille

- Kuntoutustarve on todettu julkisessa tai yksityisessä terveydenhuollossa tai **työterveyshuollossa**
- Hakija täyttää ja tulostaa Kelan www-sivuilta hakemuslomakkeen [KU 132](#)
- Hakemuksen liitteeksi **B-lääkärintlausunto** tai vastaavat tiedot sisältävä lääketieteellinen selvitys, josta selviää kuntoutuksen perusteena oleva sairaus tai vamma ja toimintakyky, suositeltu kuntoutus ja sen perustelut sekä tavoitteet.
- Hakemus postitetaan [Kelaan](#)
- Tietoa hakemusten käsittelyajoista löytyy [Käsittelyajat ja tiedustelut](#) -sivulta.

Kuntoutus

- Eryityisesti vuoden 2016 lakimuutoksen jälkeen lakisääteinen vaativa kuntoutus (lapsuudesta 65 ikävuoteen). Vaativaan kuntoutus edellyttää julkisen terveydenhuollon hoito- ja kuntoutussuunnitelmaa.
- Menetelminä voi psykiatrisissa häiriöissä olla psykoterapian ohella muita terapioita, kuten musiikki- toiminta- tai fysioterapia

Social and Occupational Functional Assessment Scale, SOFAS www.toimia.fi

- SOFAS-ohjeissa on kuvattu toimintakyvyn kannalta neljä keskeistä elämäneluetta: vapaa-aika, työ tai opiskelu, perhe-elämä ja ihmissuhteet sekä itsestä huolehtiminen
- Arvioinnissa tarkastellaan potilaan toimintakykyä hänen elämäntilanteensa kannalta keskeisiä osa-alueita painottaen.
- Jos jokin osa-alue ei ole lainkaan tai kovin relevantti, arvioidaan vain niitä alueita, jotka potilaan elämäntilanteessa ovat olennaisia. Potilaan kyky huolehtia omasta hyvinvoinnista ja itsenäisestä elämästä arvioidaan aina.

Cave DSM-IV mittari

Toimintakykyarvio ja psykiatria itsearvioidusti ja työryhmän toimesta

Sheehanin toimintakykyarvio

Merkitse jokaiseen asteikkoon se kohta, joka parhaiten kuvaa toimintakyvyn puutteita kuluneen viikon aikana seuraavilla alueilla: työ/koulu, sosiaalinen elämä sekä perhe-elämä/kodin asioista huolehtiminen.

LYHYT POTILAAN TÄYTTÄMÄ MITTARI TOIMINTAKYKYVAJEASTEIKKO

TYÖ* / KOULU

Minkä verran oireet ovat haitanneet työtä / opiskelua?

0 Ei lainkaan | 1 Lievästi | 2 | 3 | 4 Kohtalaisesti | 5 | 6 | 7 Huomattavasti | 8 | 9 | 10 Vakavasti

* Työllä tarkoitetaan ansiotyötä, palkatonta vapaaehtoistyötä tai työharjoittelua. Kirjaa tässä kohdassa pisteitä myös siltä, jos oireesi ovat haitanneet työnhakuja, työssä pysymistä tai jos olet ollut pois työstä/opinnoista muista kuin sairauteen liittyvistä syistä.

Olen ollut pois työstä/opinnoista muista kuin sairauteen liittyvistä syistä.

SOSIAALINEN ELÄMÄ

Minkä verran oireet ovat haitanneet sosiaalista elämää / vapaa-aikaa?

0 Ei lainkaan | 1 Lievästi | 2 | 3 | 4 Kohtalaisesti | 5 | 6 | 7 Huomattavasti | 8 | 9 | 10 Vakavasti

PERHE-ELÄMÄ / KODIN ASIOISTA HUOLEHTIMINEN

Minkä verran oireet ovat haitanneet perhe-elämää / kodin asioista huolehtimista?

0 Ei lainkaan | 1 Lievästi | 2 | 3 | 4 Kohtalaisesti | 5 | 6 | 7 Huomattavasti | 8 | 9 | 10 Vakavasti

SOFAS-asteikko

Tutkimusnumero _____

Päivämäärä _____

Arvion tekijä _____

SOFAS-pistemäärä _____

Tarkastele sosiaalista ja ammatillista toimintakykyä jatkumolla erinomaisesta toimintakyvystä huomattavasti heikentyneeseen toimintakykyyn. Ota huomioon toimintakyvyn heikentyneisyydet, jotka johtuvat fyysisistä tai henkisistä rajoitteista. Vain suoraan henkisistä ja fyysisistä terveysongelmista johtuneet rajoittuneisuudet tulevat ottaa huomioon: mahdollisuuksien puutteen ja muiden ympäristöseikkojen aiheuttamia rajoituksia ei oteta huomioon.

Jos mahdollista, käytä tarkkoja lukuja, esimerkiksi 45, 68 tai 72.

91-100 Erinomainen toimintakyky useimmilla elämänalueilla; ammatillisesti ja sosiaalisesti tehokas.

81-90 Hyvä toimintakyky kaikilla elämänalueilla; ammatillisessa tai opiskelun edellyttämässä taantumista opinnoissa.

71-80 Vain vähäinen heikentyneisyys sosiaalisessa, ammatillisessa tai opiskelun edellyttämässä toimintakyvyssä (esimerkiksi harvoin ihmishuolikonflikteja tai vain ajoittaista taantumista opinnoissa).

61-70 Lieviä vaikeuksia sosiaalisessa, ammatillisessa tai opiskelun edellyttämässä toimintakyvyssä, mutta yleisesti hyvä toimintakyky; joitain mielekkäitä ihmishuolikonflikteja.

51-60 Kohtalaisia vaikeuksia sosiaalisessa, ammatillisessa tai opinnoissa (esimerkiksi työtovereiden kanssa).

41-50 Vakava toimintakyvyn lasku sosiaalisesti, ammatillisesti tai opinnoissa (esimerkiksi ei ystäviä tai ei pysty säilyttämään työpaikkaa).

31-40 Suuria vaikeuksia useilla elämänalueilla kuten työssä, opiskelussa tai perhe-elämässä (esimerkiksi masentunut mies, joka välttelee ystäviään, laiminlyö perhettään eikä pysty työhön).

21-30 Toimintakyvyttömyys lähes kaikilla elämänalueilla (esimerkiksi pysyttelee vammaisessa yksinhuoneistossa, ei pysty työpaikkaan, kotia tai ystäviä).

1-20 Laiminlyö jatkuvasti henkilökohtaisen hygienian vähimmäistason; kyvytön toimimaan vahingoittamatta itseään tai muita tai olemaan ilman huomattavaa tukea (esimerkiksi hoitoa tai valvontaa).

<http://stm.fi/documents/1477425/7747667/Diaesitys+monikanavarahoituksen+yksinkertaistaminen+17.4.2018.pdf/3e5beb8e-008f-4364-b760-412b33754e1d/Diaesitys+monikanavarahoituksen+yksinkertaistaminen+17.4.2018.pdf.pdf>

Lääkinnällinen kuntoutus ja psykoterapia

Vaikuttaviksi todetut psykoterapiat ja psykososiaaliset hoito- ja kuntoutusmenetelmät kuuluvat mielenterveys- ja päihdehäiriöissä terveydenhuollon palveluvalikoimaan osana tavoitteellista hoitoa tai kuntoutusta niiden kaikissa vaiheissa

Taustalla

- Perustelumuistio
- Systemaattinen kirjallisuuskatsaus
- Lausuntokierros ja prosessin yhteydessä järjestetty kuulemistilaisuus

Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston suositus

Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto hyväksyi suosituksen ”Psykoterapiat ja muut psykososiaaliset hoito- ja kuntoutusmenetelmät mielenterveys- ja päihdehäiriöiden hoidossa” neuvoston kokouksessa 1.11.2018.

[Varsinainen suositus](#) PDF

[Perustelumuistio](#) PDF

[Systemaattinen kirjallisuuskatsaus](#) PDF

[Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen liite 1](#) PDF

[Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen liite 2](#) PDF

[Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen liite 3](#) PDF

[Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen liite 4](#) PDF

[Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen liite 5](#) PDF

[Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen liite 6](#) PDF

[Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen liite 7](#) PDF

[Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen liite 8](#) PDF

[Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen liite 9](#) PDF

Kiitos, keskustelua?

Kela|Fpa[®]